

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/15/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6417208873
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6417208873.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a Mgr. Janky Benkovičovej, v právnej veci nesvojprávneho X. N., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Z. XX/X, XXX XX C., zastúpeného súdom ustanoveným opatrovníkom X. N., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Z. XX/X, XXX XX C., o návrhu Domova sociálnych služieb DOM MATKY TEREZY, n.o., Družby 7, 974 01 Banská Bystrica, na zmenu opatrovníka nesvojprávneho, na základe odvolania opatrovníka nesvojprávneho proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 19Ps/6/2017-19 zo dňa 07. 11. 2017, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. 1. Okresný súd Žiar nad Hronom ako súd prvej inštancie (ďalej aj „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) uznesením zo dňa 07. 11. 2017 rozhodol, že ustanoveného opatrovníka X. N., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Z. XX/X, XXX XX C., odvoláva z funkcie opatrovníka nesvojprávnej osoby X. N., nar. XX. XX. XXXX (prvý výrok). Na ochranu práv a záujmov ustanovil X. N., nar. XX. XX. XXXX opatrovníka v osobe pracovníčky DOMU MATKY TEREZY, n.o., X. X. D., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom X. XXXX/XX, XXX XX M. M., ktorá je oprávnená menovaného zastupovať pri všetkých právnych úkonoch, spravovať jeho záležitosti a majetok, udeľovať súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti menovaného, preberať za neho dôchodok a nakladať s ním (druhý výrok). Taktiež rozhodol, že uvedená opatrovníčka je povinná hájiť práva a záujmy menovaného, dbať na pokyny súdu a vždy k 30. 06. a k 31. 12., každého kalendárneho roku predkladať súdu správy o menovanom a stave jeho majetku. Rozhodnutie opatrovníka v podstatnej veci týkajúcej sa menovaného vyžaduje pre svoju platnosť súhlas súdu (tretí výrok). Zároveň vo výroku rozhodnutia konštatoval, že týmto rozhodnutím sa mení uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 10Ps 5/2014-21 zo dňa 05. 12. 2014 (štvrtý výrok).

1. 2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že navrhovateľ - Domov sociálnych služieb DOM MATKY TEREZY, n.o., Družby 7, 974 01 Banská Bystrica (ďalej aj „domov sociálnych služieb“ alebo „DSS“) sa návrhom doručeným prvoinštančnému súdu dňa 20. 07. 2017 domáhal, aby súd zmenil opatrovníka pre nesvojprávneho X. N., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „nesvojprávny“) z doterajšieho opatrovníka - jeho brata X. N., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „opatrovník“), na sociálnu pracovníčku domova sociálnych služieb X. X. D.. Návrh odôvodnil tým, že nesvojprávny je umiestnený v ich domove sociálnych služieb od 13. 04. 2015, kde sa mu poskytujú sociálne služby formou celoročného pobytu a súdom ustanovený opatrovník požiadal Sociálnu poisťovňu o preberanie invalidného dôchodku za svojho brata X., z ktorého bol povinný hradiť za služby poskytované nesvojprávneho domovom (mesačne vo výške 310 Eur) a zároveň platiť i osobné výdavky nesvojprávneho. Tieto povinnosti si však vo vzťahu k domovu sociálnych služieb neplnil a nesvojprávneho týmto vznikol k dátumu 30. 06. 2017 dlh voči domovu sociálnych služieb vo výške 2.200 Eur. Ustanovený opatrovník na upozornenia domova sociálnych služieb nereaguje, o brata nejaví žiadny záujem, v domove ho dlhodobo nenavštevuje a dôchodok, ktorý má byť použitý výhradne pre účely nesvojprávneho nie je týmto spôsobom využívaný. Z

uvedených dôvodov navrhovateľ navrhol, aby do funkcie opatrovníka nesvojprávneho bola ustanovená pracovníčka domova X.. X. D., ktorá je s nesvojprávnym v každodennom kontakte a pozná jeho potreby.

1. 3. Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia ďalej konštatoval, že vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrh domova sociálnych služieb je dôvodný, nakoľko z výsluchu zástupkyne domova, ako aj navrhovanej opatrovníčky (pracovníčky domova) a z pripojeného spisu zistil, že súdom ustanovený opatrovník (brat nesvojprávneho) nevykonáva svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme nesvojprávneho, tak ako to predpokladá zákon. Poznamenal, že ustanovený opatrovník odo dňa jeho ustanovenia do funkcie súdu nepredložil správu o nesvojprávnom a o stave jeho majetku, hoci mu bola uvedená povinnosť uložená vo výroku rozhodnutia, ktorým bol ustanovený do danej funkcie a na danú povinnosť bol opakovane zo strany súdu upozornený. Z predložených dokladov zo strany domova sociálnych služieb zistil, že ustanovený opatrovník si neplní ani svoju základnú povinnosť, hoci preberá za nesvojprávneho dôchodok v plnej výške, nehradí za neho dlhodobu poplatky spojené s pobytom nesvojprávneho v danom domove, ako aj za poskytované sociálne služby, či iné jeho potreby. Hoci ustanovený opatrovník nakladá s dôchodkom nesvojprávneho, nevyužíva ho na odôvodnené potreby nesvojprávneho a v jeho prospech. Navyše, o nesvojprávneho sa nijakým spôsobom nezaujíma, nenavštevuje ho v domove sociálnych služieb, napriek tomu, že je jeho blízkou osobou. Na základe vyššie uvedeného dospel prvoinštančný súd k záveru, že boli naplnené zákonné predpoklady k odvolaniu ustanoveného opatrovníka z jeho funkcie, nakoľko tento porušuje závažným spôsobom svoje povinnosti a zneužíva svoje práva na úkor nesvojprávneho. Prvoinštančný súd súčasne s odvolaním ustanoveného opatrovníka do funkcie ustanovil nového opatrovníka - pracovníčku domova sociálnych služieb, ktorá prichádza denne do kontaktu s nesvojprávnym, pozná jeho potreby a záujmy a vzhľadom k tomu, že vykonáva danú funkciu aj u iných klientov domova, poskytuje súdu záruku, že uvedenú funkciu bude vykonávať riadne, svedomite a čestne a v súlade so záujmami nesvojprávneho. Záverom podotkol, že ustanovená opatrovníčka v konaní pred súdom prejavila záujem o vykonávanie tejto funkcie, s tým, že prehlásila, že si je vedomá svojich povinností, tieto si bude plniť v súlade s pokynmi súdu, ako aj s rozhodnutím súdu.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal opatrovník - X. N. v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Uviedol, že so zmenou opatrovníka nesúhlasí, nakoľko aj napriek tomu, že osobnú starostlivosť svojho brata zveril domovu sociálnych služieb, nie je pravdou, že sa o neho nezaujíma a nevypláca finančné prostriedky za jeho starostlivosť. Konštatovanie dlhu zo strany domova sociálnych služieb sa podľa jeho názoru nezakladá na pravde. Z dôvodu nezaplatenia úhrad za poskytované služby ho z domova sociálnych služieb niekoľkokrát kontaktovali, avšak uvedené podlžnosti nekonkretizovali a presne vyčíslit požadovanú sumu odmietli a viac sa neozvali. K tomu, že súdu nepodával dvakrát do roka správy o nesvojprávnom a o stave jeho majetku poznamenal, že bol zo strany DSS uvedený do omylu, keď mu bolo pri osobnom stretnutí oznámené, že správu podajú sami. Bol toho názoru, že nie je vhodné, aby funkciu opatrovníka vykonávala pracovníčka domova, ktorá nemá k jeho bratovi žiaden osobný vzťah a má na starosti aj ďalších klientov. Záverom poznamenal, že brata zo zariadenia sociálnych služieb zobral a naďalej ostáva v jeho osobnej starostlivosti a o uvedenej skutočnosti informoval aj dané zariadenie. V zmysle vyššie uvedeného žiadal, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. K odvolaniu opatrovníka podal vyjadrenie navrhovateľ - Dom Matky Terezy, n. o., ktorý uviedol, že súčasný opatrovník nesvojprávneho ku 15. 01. 2018 neuhradil nedoplatok za rok 2016 vo výške 842,74 Eur za poskytovanie sociálnych služieb a taktiež nepoukázal žiadne prostriedky ani na jeho osobné výdavky (použitie na zakúpenie liekov, hygienických potrieb, oblečenia a pod.), ktoré podľa zákona č. 448/2008 Z. z. predstavujú 25 % životného minima, čo je 49,52 Eur mesačne. V roku 2017 neuhradil opatrovník nesvojprávneho vôbec alebo uhradil nepravidelne, v marci uhradil sumu 640 Eur, v júli 945 Eur a až po výzvach zaplatil v decembri roku 2017 nedoplatok za sociálne služby vo výške 2.100 Eur, vreckové však neuhradil ani v tomto roku. K záujmu o brata poznamenal, že v roku 2016 a ani v roku 2017 svojho brata nenavštívil, telefonicky ho nekontaktoval ani sa oňho nezaujímal. Taktiež konštatoval, že súčasný opatrovník nesvojprávneho vzal dňa 19. 12. 2017 po 14-tej hodine brata z domova sociálnych služieb s tým, že ho berie na sviatky domov a po 15-tich dňoch ho vráti naspäť, avšak uvedené nespĺnil a zároveň neukončil poskytovanie sociálnych služieb v domove, nevedia, kde sa nesvojprávnym nachádza a ako je oňho postarané. Dňa 22. 12. 2017 mal nesvojprávnym absolvovať kontrolu na endokrinologickej ambulancii o ktorej bol opatrovník upovedomený, avšak po telefonickom overení bolo zistené, že ju súčasný opatrovník s nesvojprávnym neabsolvoval.

4. K vyjadreniu navrhovateľa sa vyjadril odvolateľ, ktorý uviedol, že dňa 19. 12. 2017 zobral brata z DDS a o tejto skutočnosti upovedomil aj pani X.. X.Y., zároveň jej bolo oznámené, že brat sa do zariadenia nevráti. Pokiaľ ide o nedoplatok, viackrát žiadal o ročné zúčtovanie, ale do dnešného dňa mu nebolo doručené. Konštatoval, že zdravotný stav jeho brata sa od komplexnej lekárskej kontroly nezmenil a brat žije s ním a jeho matkou v spoločnej domácnosti, kde je o neho riadne postarané.

5. K uvedenému vyjadreniu odvolateľa podal vyjadrenie navrhovateľ. Poznamenal, že vážny zdravotný stav nesvojprávneho je zaznamenaný v lekárskejších správach, ktorých kópie doložil. Nedoplatok za sociálne služby poskytované nesvojprávne v roku 2016 vo výške 842,74 Eur doposiaľ brat nesvojprávneho (opatrovník) neuhradil a taktiež nezaplatil osobné výdavky za svojho brata, ktoré sú za rok 2015 vo výške 41 Eur, za rok 2016 vo výške 243,12 Eur a za rok 2017 vo výške 210,63 Eur, teda spolu dlžná čiastka predstavuje sumu 494,75 Eur.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku - ďalej aj „CSP“), ktorý je potrebné aplikovať aj v nesporovom konaní za podmienok uvedených v ustanovení § 2 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65, § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

7. Z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľ sa návrhom doručeným prvoinštančným súdom dňa 20. 07. 2017 domáhal, aby súd zmenil opatrovníka pre nesvojprávneho z doterajšieho opatrovníka (jeho brata) na sociálnu pracovníčku domova sociálnych služieb. Návrh zdôvodnil tým, že DDS poskytuje nesvojprávne celoročnú starostlivosť v ich zariadení a súčasný opatrovník, bol nesvojprávne ustanovený za opatrovníka uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10Ps/5/2014-21 z dôvodu úmrtia otca nesvojprávneho, ktorý danú funkciu vykonával predtým. Uviedol, že súčasný opatrovník nesvojprávneho požiadal Sociálnu poisťovňu o preberanie invalidného dôchodku za svojho brata (nesvojprávneho), z ktorého mal povinnosť platiť mesačne za poskytovanie služieb nesvojprávne v domove sociálnych služieb i za jeho osobné výdavky, avšak tieto povinnosti si neplnil a nesvojprávne tým vznikol k dátumu 30. 06. 2017 dlh voči domovu vo výške 2.200 Eur, pričom ustanovený opatrovník na upozornenia domova sociálnych služieb nereaguje, o brata nejaví žiadny záujem, v domove ho dlhodobo nenavštevuje a dôchodok, ktorý má byť použitý výhradne pre účely nesvojprávneho týmto spôsobom nevyužíva.

8. Odvolací súd konštatuje, že po vydaní odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie č.k. 19Ps/6/2017-19 zo dňa 07. 11. 2017, ktorým odvolal z funkcie opatrovníka nesvojprávneho - X. N., nar. XX. XX. XXXX, a na ochranu práv a záujmov ustanovil nesvojprávne opatrovníka - pracovníčku Domu matky Terezy, n. o. (kde bola nesvojprávne dlhodobo - od 13. 04. 2015 - poskytovaná celodenná komplexná starostlivosť) X.. X.Y., nar. XX. XX. XXXX, došlo k zásadnej zmene skutkových okolností. Súčasný opatrovník nesvojprávneho - X. N. i navrhovateľ zmeny opatrovníka - Dom matky Terezy, n.o. zhodne potvrdili, že dňa 19. 12. 2017 zobral X. N. svojho brata (nesvojprávneho) zo zariadenia domova sociálnych služieb. Z vyjadrení súčasného opatrovníka nesvojprávneho je ďalej zrejmé, že po odchode z domova sociálnych služieb sa nesvojprávny zdržiava na adrese svojho trvalého pobytu, kde žije v spoločnej domácnosti so svojim bratom (súčasným opatrovníkom) a matkou, a zdôraznil, že do domova sociálnych služieb sa už nesvojprávny nevráti.

9. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). V ďalšom konaní bude úlohou prvoinštančného súdu skúmať, či v predmetnom prípade existujú aktuálne skutkové a právne dôvody na zmenu opatrovníka nesvojprávneho.

10. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).